

Všetko, čo potrebujete vedieť skôr, ako navštívite vášho lekára

REGISTROVAŤ / PRIHLÁSIŤ SA

Všeobecné lekárstvo / Otázky a odpovede

1

Čo všetko by som mal vedieť pred očkovaním vakcínou Comirnaty proti COVID-19 v ambulancii svojho všeobecného lekára (poučenie, anamnestický dotazník a informovaný súhlas)?

Aktualizované ku dňu: 06.10.2021

→ Čo je cieľom očkovania (vakcinácie)?

Očkovanie (vakcinácia) je preventívnym opatrením, ktorého cieľom je aktívna ochrana pred vznikom prenosného, t. j. infekčného ochorenia. To je spôsobené mikroorganizmami – baktériami, vírusmi, plesňami alebo parazitmi, pričom niektoré z nich môžu spôsobiť závažné poškodenie zdravia až smrť. Do 19. storočia boli infekčné choroby najčastejšou príčinou úmrtia. Až **očkovanie sa ukázalo ako zatiaľ najlepší spôsob, ako dosiahnuť zníženie počtu ochorení na prenosné infekčné choroby.**

Pod termínom očkovanie rozumieme podanie očkovacej látky, t. j. vpravenie vakcinálnych antigénov do tela s cieľom vyvolať imunitnú reakciu organizmu. Po tom, čo sa očkovacia látka so svojou aktívnou zložkou dostane do organizmu, dostáva sa do lymfatickej uzliny, kde následne **dochádza k vytvoreniu imunitnej odpovede, ktorá sa nazýva imunizácia**. Výsledkom toho je vytvorenie špeciálnej imunity u očkovanej osoby. Postup pri očkovaní, ako aj zloženie vakcíny, sa určuje na základe klinického skúšania, ktoré prebieha za prísnej kontroly verejnej autority. Počas klinického skúšania sa overuje, či je očkovacia látka pre človeka bezpečná a či je účinná.

Očkovanie má dve základné funkcie:

- a) zabezpečuje individuálnu ochranu očkovaného človeka,**
- b) zabezpečuje kolektívnu ochranu spoločnosti.**

Ako chráni vakcína očkovanú osobu?

Individuálna funkcia spočíva v ochrane konkrétneho zaočkovaného jednotlivca a aktuálne neexistuje účinnejšia ochrana človeka pred ochorením COVID-19 ako je očkovanie. Ak sa zaočkovaný človek stretne s infekciou, jeho imunitný systém je už pripravený a veľmi rýchlo dokáže zneškodniť nebezpečný mikroorganizmus. Viac ako deväť z desiatich zaočkovaných ľudí registrovanými vakcínami proti SARS-CoV-2 vírusu vôbec neochorí a takmer žiaden nemá veľmi závažný až smrteľný priebeh. Sledovanie účinnosti a bezpečnosti vakcín nekončí prvou klinickou štúdiou – pokračuje neustále prebiehajúcimi klinickými skúšaniami a najmä dôkladným zbieraním informácií o zdravotnom stave očkovaných ľudí. Ako môžeme sledovať na Slovensku, či vo zvyšku EÚ, očkovaní jednotlivci majú jednoduchší prístup k službám, nemusia neustále prostredníctvom testov preukazovať to, že nie sú nakazení ochorením COVID-19, čo im umožňuje vo väčšom rozsahu realizáciu ich koníčkov, kontaktov s ďalšími ľuďmi, v cestovaní atď.

Ako chráni vakcína spoločnosť?

Kolektívna funkcia značí, že pri dostatočne vysokej preočkovanosťi populácie sa vytvára tzv. kolektívna imunita. Kolektívna imunita chráni nielen očkované, ale aj nezaočkované osoby.

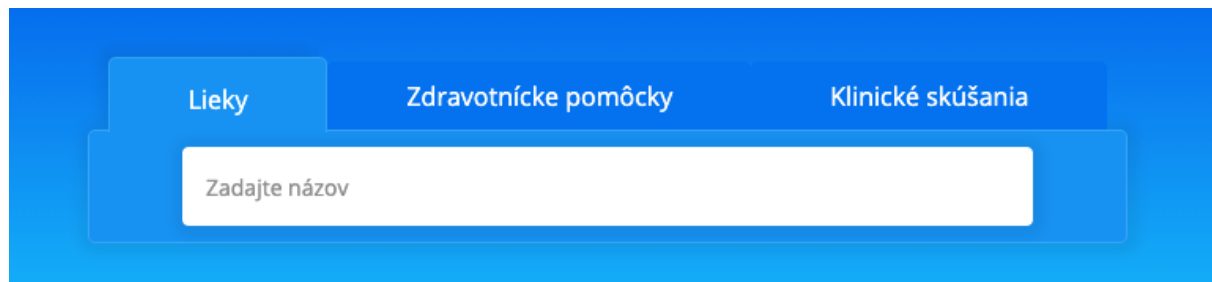
„Keď je človek zaočkovaný, je menej pravdepodobné, že by mohol preniesť infekčnú chorobu na iné osoby. To znamená, že očkovanie môže pomôcť chrániť tých, ktorí sami nemôžu byť očkovaní. Zaočkovanie zabezpečí ochranu ľudí pred ochorením a

zabrání šíreniu nákazy v populácii, čo vedie k minimalizácii počtu úmrtí, minimalizácii preťaženia akútnych a intenzívnych lôžok v zdravotníckych zariadeniach, ochrane zdravotníckych pracovníkov a rizikových skupín. K tomu, aby bola celonárodne dosiahnutá tzv. kolektívna imunita, je v prípade COVID-19 potrebné preočkovať viac ako 60 – 70 % populácie. **Očkovanie pomáha dosiahnuť to, aby viac ľudí zostalo zdravých, a tým znižuje sociálny a psychologický dosah choroby na ľudí a záťaž pre nemocnice a systémy zdravotnej starostlivosti.** To znamená, že zdroje možno použiť na boj proti iným chorobám.“ (upravené podľa [webovej stránky](#) MZ SR). Očkovanie je úplne konkrétnym prejavom solidarity voči našim susedom, priateľom, ale aj neznámym. Je výrazom osobného aktu milosrdenstva voči spoločnosti. **Je to jedinečné spojenie osobného a spoločného benefitu z ochrany poskytovanej vakcínou.**

Príbalová informácia k vakcíne Comirnaty

Každá vakcína má príbalovú informáciu, ktorá obsahuje popis jej základných vlastností a pôsobenia. Príbalovú informáciu k vakcíne Comirnaty Vám pred očkovaním sprístupnil lekár. Kedykoľvek si ju však môžete vyhľadať aj na [stránke Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv](#).

Ak by Vám tento URL link nefungoval, tak si otvorte stránku www.suki.sk a do modrého dialógovho okna pod nadpisom „Lieky“ napíšete názov vakcíny Comirnaty.

Po stlačení tlačidla Enter budete presmerovaný priamo **na aktuálne informácie o vakcíne Comirnaty**.

→ Ako prebieha samotné podanie vakcíny a ako vakcína účinkuje?

Rozhodujete sa o tom, či sa necháte zaočkovať proti ochoreniu COVID-19. V ambulanciách všeobecných lekárov pre dospelých a pediatrických ambulanciách sa na základe výzvy Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky vykonáva očkovanie očkovacou látkou **Comirnaty (Pfizer/BioNTech)**, ktorá sa používa **na prevenciu ochorenia COVID-19 spôsobeného vírusom SARS-COV-2**. Očkovacia látka Comirnaty je určená na aktívnu imunizáciu u osôb vo veku 12 rokov a viac. Liečivom je mRNA očkovacia látka proti COVID-19.

Táto očkovacia látka spôsobuje, že imunitný systém (prirodzená ochrana tela) vytvára protilátky a krvinky, ktoré pôsobia proti vírusu a tak chráni pred ochorením COVID-19. Očkovacia látka Comirnaty neobsahuje vírus na tvorbu imunity, a preto u Vás nemôže spôsobiť ochorenie COVID-19.

Comirnaty sa podáva ako cyklus dvoch dávok. Druhú dávku sa odporúča podať tri až štyri týždne po prvej dávke. V prípade, ak osoba dostala prvú dávku Comirnaty, je potrebné, aby dokončila vakcinačný cyklus tiež dávkou Comirnaty.

Očkovacia látka sa podáva po nariadení intramuskulárne ako injekcia, najlepšie do deltového svalu ramena (očkovacia látka sa podá pomocou injekcie priamo do svalu ramena).

Tak ako každá očkovacia látka, ani dvojdávkový cyklus očkovania očkovacou látkou Comirnaty nemusia chrániť úplne každého, kto ju dostane. Jednotlivci nemusia byť chránení, kým neuplynú minimálne 7 dní po podaní druhej dávky vakcíny. Momentálne nie je známe, ako dlho po očkovaní je očkovaná osoba chránená. Aj k tejto otázke však prebiehajú štúdie.

→ Kedy sa očkovanie nedoporučuje alebo je pri ňom potrebné byť obzvlášť opatrný?

Vhodnosť očkovania sa posudzuje individuálne podľa zdravotného stavu pacienta.

Túto časť si prosím prečítajte veľmi pozorne. Lekár Vám tieto riziká vysvetlí aj osobne a pokiaľ niečomu nerozumiете, tak sa ho na nejasnosti neváhajte okamžite opýtať.

Očkovanie **nie je možné vykonať, ak ste precitlivený na liečivo alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok**. Pomocnými látkami očkovacej látky Comirnaty sú:

- ((4-hydroxybutyl)azánciyl)bis(hexán-6,1-diyl)bis(2-hexyldecanoát) (ALC-0315),
- 2-[(polyetylénglykol)-2000]-N,N-ditetradecylacetamid (ALC-0159),
- 1,2-distearoyl-sn-glycero-3-fosfochofín (DSPC),
- cholesterol,
- chlorid draselný,
- dihydrogenfosforečnan draselný,
- chlorid sodný,
- dihydrát hydrogenfosforečnanu sodného,
- sacharóza,
- voda na injekcie.

Je veľmi dôležité, aby ste pred podpisom tohoto súhlasu informovali svojho lekára alebo zdravotnú sestru, ak:

- ste niekedy v minulosti mali závažnú alergickú reakciu alebo problémy s dýchaním po inej injekcii alebo po podaní Comirnaty (ak u pacienta vznikla po prvej dávke očkovacej látky Comirnaty anafylaktická reakcia, nemá sa mu podať druhá dávka tejto očkovacej látky),
- ste niekedy po injekcii ihlou odpadli,
- máte závažné ochorenie (onkologické, kožné, alergologické, imunitné, pľúcne ochorenie, neurologické, kardiologické, reumatické, poruchy zrážania krvi) a došlo ku jeho zhoršeniu, alebo ste boli liečení kortikoidmi, biologickou liečbou dostávali ste liečbu na posilnenie imunity alebo utlmenie imunity,
- máte infekciu s vysokou horúčkou (viac ako 38 st. C),
- máte problém spôsobujúci krvácanie, ľahko sa vám tvoria modriny alebo používate liek na prevenciu tvorby krvných zrazenín,
- máte oslabený imunitný systém, napríklad z dôvodu ochorenia ako je infekcia HIV alebo užívate lieky ako sú kortikosteroidy, ktoré ovplyvňujú váš imunitný systém.

Mierna zvýšená telesná teplota (37-38 st. C) alebo infekcia horných dýchacích ciest (ako napríklad prechladnutie) očkovaniu nebránia. **Napriek tomu lekára aj o týchto zdravotných problémoch pred očkovaním informujte!**

Tehotenstvo a očkovanie vakcínou Comirnaty: Sú iba obmedzené skúsenosti s podaním očkovacej látky Comirnaty tehotným ženám. Štúdie na zvieratách nepreukázali priame alebo nepriame škodlivé účinky z hľadiska tehotenstva, embryofetálneho vývoja (vývoja počas tehotenstva), pôrodu alebo postnatálneho vývoja (vývoja po pôrode). Podanie očkovacej látky počas tehotenstva je však potrebné zvažovať len v prípade, ak možné prínosy prevažujú nad akýmkoľvek možnými rizikami. **O svojom tehotenstve pred podpisom tohoto súhlasu (pred očkovaním) informujte svojho lekára a ten s Vami v nadväznosti na Vaše tehotenstvo, Váš zdravotný stav a ďalšie súvislosti prekonzultuje prínosy a riziká očkovania, na základe čoho sa bude môcť lepšie rozhodnúť.**

Dojčenie a očkovanie vakcínou Comirnaty: Nie je známe, či sa Comirnaty vylučuje do materského mlieka a teda ani, či nemá vplyv na dojčené dieťa, nakoľko sa klinické skúšanie na dojčiacich ženách nevykonávalo. **O dojčení pred podpisom tohoto informovaného súhlasu (pred očkovaním) informujte svojho lekára a ten s Vami v nadväznosti na Vaše dojčenie, Váš zdravotný stav a zdravotný stav Vášho dieťaťa a ďalšie súvislosti prekonzultuje prínosy a riziká očkovania, na základe čoho sa bude môcť lepšie rozhodnúť.**

Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie pripravila dokument, v ktorom sa venuje práve otázke vplyvu vakcín proti ochoreniu COVID-19 na tehotné a dojčiace ženy. V dokumente poukazujú na skutočnosť, že **vzhľadom na to, že vakcíny proti ochoreniu COVID-19 patria do kategórie neživých vakcín, nepredstavujú žiadne riziko pre tehotnú ženu, pre dojčiacu ženu ani jej dieťa** (dokument dostupný [tu](#)).

Fertilita (plodnosť) a očkovanie vakcínou Comirnaty: Štúdie na zvieratách nepreukázali priame alebo nepriame škodlivé účinky z hľadiska reprodukčnej toxicity a zatiaľ neexistujú údaje o tom, že by očkovanie malo mať plodnosť očkovanej osoby negatívny (škodlivý) vplyv.

Pred vykonaním očkovania a podpisom tohoto informovaného súhlasu je potrebné, aby ste vyplnili Anamnestický dotazník, ktorý Vám lekár predloží. Je dôležité, aby ste v dotazníku uviedli pravdivé údaje, aby lekár mohol objektívne zhodnotiť Váš zdravotný stav a či podanie očkovacej látky vo Vašom prípade nepredstavuje prípadné riziko.

→ Sú s očkovaním spojené nejaké riziká alebo aké nežiaduce účinky sa u mňa môžu vyskytnúť?

Riziká pre pacienta závisia od charakteru očkovacej látky, ktorá bude pacientovi podaná, ale aj od jeho zdravotného stavu. Nie sú vylúčené ani komplikácie vyvolané vzájomnými reakciami očkovacej látky s inými liekmi, či výživovými doplnkami a potravinami, ktoré pacient používa.

V prípade očkovania proti COVID-19 sú ale existujúce riziká (nežiaduce účinky) omnoho menšie ako prínosy, ktoré sú s daným očkovaním spojené.

Každý liek môže mať nežiaduce účinky. Nežiaduce účinky lieku, ako aj očkovacích látok (vakcín), sa zisťujú počas klinického skúšania. Nežiaduce účinky očkovacích látok sa striktné (prísne) posudzujú, sledujú a vyhodnocujú v niekoľkých fázach (a to aj po uvedení na trh).

„V rozsiahlych klinických skúškach pred schválením vakcíny neboli po podaní vakcíny Comirnaty hlásené žiadne komplikácie (následky očkovania, ktoré idú nad rámec bežného rozsahu očkovacej reakcie a majú výrazný vplyv na zdravie očkovanej osoby), ako sú závažné autoimunitné reakcie alebo vážne neurologické komplikácie súvisiace s očkovaním.“ (cit. z [webovej stránky MZ SR](#))

Po očkovaní sa môžu vyskytnúť nežiaduce účinky, za ktoré sa považuje **každý klinický príznak, ťažkosť, ochorenie, ktoré sa objaví u jedinca v období po očkovaní.**

Môže ísť o prejavy vyvolané:

- stresovou reakciou na očkovanie,
- imunitnou reakciou organizmu na vpichnutú látku,
- alergickou reakciou na očkovaciu látku (zriedkavé),
- závažnejšou reakciou (extrémne zriedkavé).

Pre zdarné zvládnutie očkovania je preto dobré v pokoji sa pripraviť na možný výskyt, a to najmä bežných reakcií. Najčastejšie sú nežiaduce účinky spojené s tým, že po očkovaní t. j. vpichnutí očkovacej látky imunitný systém „pracuje“ a reaguje na očkovaciu látku.

Očkovanie môže byť vylúčené v prípade, ak pacient **užíval alebo stále užíva určité druhy liekov**, predovšetkým tie, ktoré sú uvedené v príbalovom letáku. **Zvýšená opatrnosť je potrebná pri užívaní liekov na riedenie krvi alebo kortikosteroidov v prípade autoimunitného ochorenia. Pacient musí lekára o všetkých liekoch informovať. Taktiež je potrebné lekára informovať, či ste nedávno dostali inú očkovaciu látku.**

a) Veľmi časté nežiaduce účinky: môžu postihovať viac ako 1 z 10 ľudí

- miesto vpichu: bolesť, opuch,
- únava,
- bolesť hlavy,
- bolesť svalov,
- triaška,
- bolesť kĺbov,
- hnačka,
- horúčka.

Niektoré z týchto nežiaducich reakcií boli mierne častejšie u dospievajúcich vo veku 12 až 15 rokov v porovnaní s dospelými.

b) Časté nežiaduce účinky: môžu postihovať najviac 1 z 10 ľudí

- začervenanie v mieste vpichu,
- nevoľnosť,
- vracanie.

c) Menej časté nežiaduce účinky: môžu postihovať najviac 1 zo 100 ľudí

- zväčšené lymfatické uzliny,
- pocit nepohody,
- bolesť ruky,
- nespavosť,
- svrbenie v mieste vpichu,
- alergické reakcie ako je vyrážka alebo svrbenie.

d) Zriedkavé nežiaduce účinky: môžu postihovať najviac 1 z 1 000 ľudí

- dočasné jednostranné ochrnutie tváre,
- alergické reakcie ako je žihľavka alebo opuch tváre.

e) Neznáme (z dostupných údajov)

- závažná alergická reakcia,
- zápal srdcového svalu (myokarditída) alebo zápal výstelky mimo srdca (perikarditída), ktorý môže viesť k dýchavičnosti, palpitáciám (búšeniu srdca) alebo bolesti v hrudníku,
- rozsiahly opuch očkovanej končatiny,
- opuch tváre (opuch tváre sa môže vyskytnúť u pacientov, ktorí dostali kožný výplňový materiál)

do tváre).

Pri očkovaní sa môžu vyskytnúť reakcie spojené s úzkosťou vrátane vazovagálnych reakcií (synkopa – strata vedomia), hyperventilácie (zmena frekvencie a hĺbky dýchania) alebo reakcií spojených so stresom ako psychogénna odpoveď na podanie injekcie ihlou.

U osôb liečených antikoagulantmi (liečivo, ktoré znižuje zrážanlivosť alebo u osôb s trombocytopéniou (stav, kedy je v krvi nedostatok krvných doštičiek, čo býva príčinou zvýšeného krvácania) alebo akoukoľvek poruchou koagulácie (porucha zrážanlivosti krvi, napríklad hemofília) sa môže po podaní očkovacej látky vyskytnúť krvácanie alebo tvorba podliatin. **Ak viete, že trpíte niektorou z vymenovaných porúch, alebo že ňou trpí niekto z vašich rodinných príslušníkov, upozornite na to vopred očkujúceho lekára.** Táto informácia môže mať vplyv na prehodnotenie postupu lekára pri očkovaní.

→ Každý nežiaduci účinok je potrebné hlásiť!

K zvyšovaniu bezpečnosti vakcín prispieva aj hlásenie každého nežiaduceho účinku. Ak u seba po očkovaní spozorujete nejaký z vymenovaných nežiaducich účinkov, môžete ich nahlásiť priamo prostredníctvom web stránky Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv **tu**.

Ak si nie ste istý, či zdravotný problém, alebo nepohoda, ktorú ste u seba po očkovaní spozorovali, je nežiaducim účinkom, kontaktujte svojho lekára, ktorý Vám Vašu otázku zodpovie.

V prípade, že sa objavia nežiaduce účinky, informujte svojho lekára, ktorý vám v závislosti od druhu nežiaduceho účinku poradí a zvolí potrebný postup pri jeho riešení (napr. podá lieky na zmiernenie nežiaducich účinkov, v prípade potreby odporučí hospitalizáciu a zväži, či ide o kontraindikáciu ďalšieho očkovania).

→ Existuje nejaká iná rovnako účinná alternatíva k očkovaniu?

Rovnako účinná alternatíva k zdravotnému výkonu očkovania neexistuje. Máte možnosť si ale vybrať inú očkovaciu látku ako je Comirnaty. V takom prípade Vás však nemôžeme zaočkovať v tejto ambulancii, nakoľko na základe Odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva SR č. **S17571-2021-KKC-1** všeobecné ambulancie pre dospelých a všeobecné ambulancie pre deti a dorast môžu svojich pacientov očkovať len látkou Comirnaty. Ak máte záujem sa zaočkovať inou vakcínou, objednajte sa na očkovanie na stránke **korona.gov.sk**, ktorá by mala pacientovi umožniť aj výber iných vakcín. Je však možné, že miesto očkovania bude od Vášho bydliska vzdialené viac ako je naša ambulancia.

V súčasnosti existujú len obmedzené možnosti liečby COVID-19, preto ak nepodstúpíte očkovanie a prípadne ochoriete na COVID-19, je možné jedine zmiernenie príznakov ochorenia a prípadných komplikácií, ktoré v súvislosti s ochorením nastanú. Lieky, ktoré sú registrované na COVID-19, majú špecifickú indikáciu a podávajú sa pri závažnom priebehu ochorenia. Ani podanie týchto liekov však nezaručuje zotavenie či priebeh ochorenia bez následkov.

→ Aké riziko mi hrozí, ak odmietnem očkovanie?

Odmietnutie očkovania znamená, že osoba, ktorá nebude očkovaná, nie je chránená pred ochorením COVID-19, ktorého priebeh sa môže komplikovať a ktoré môže spôsobiť nezvratné poškodenie zdravia až smrť. Rovnako v prípade svojho nakazenia môže významne ohroziť zdravie ešte nezaočkovaných osôb.

V dnešnej dobe sú dostupné len obmedzené možnosti liečby COVID-19 a väčšina liekov sa zameriava na zmiernenie symptómov. Lieky, ktoré sú registrované na COVID-19, majú špecifickú indikáciu a podávajú sa pri závažnom priebehu ochorenia, no ani ich podanie nemusí viesť k zotaveniu či priebehu ochorenia bez následkov.

V prípade, ak ochoriete na COVID-19, môžete dostať zápal pľúc s možným vývojom dychovej tiesne s nutnosťou hospitalizácie a umelej ventilácie. Následnou dlhodobou komplikáciou môže byť fibróza pľúc (zjazvenie a zhrubnutie tkaniva pľúc prejavujúce sa znížením schopnosti dopravovať kyslík z pľúc do krvného obehu) s nutnosťou dlhodobého sledovania a liečenia v pľúcnej ambulancii, môže sa vyskytnúť trombóza (vytvorenie krvnej zrazeniny na stenách ciev, ktoré môžu viesť až k upchatiu cievy a nedokrveniu orgánu, pri neskorej liečbe môže viesť k vážnym poškodeniam až k smrti) aj s jej komplikáciami. Aj banálny akútny priebeh COVID-u môže mať dlhodobé následky ako je únava, bolesti hlavy, poruchy pamäti, poruchy spánku, vypadávanie vlasov, mierne zvýšená telesná teplota, pretrvávajúce poruchy čuchu a chuti. Ochrana po prekonaní ochorenia COVID-19 pred novým ochorením (reinfekcia) je nižšia ako po očkovaní. Ťažký priebeh ochorenia je u neočkovaných častejší, ochrana u očkovaných pred ťažkým priebehom je viac ako 90%.

→ Ako sa pripraviť na očkovanie a čo bude nasledovať po ňom?

Odporúčania pred očkovaním

Pred očkovaním nie je potrebný negatívny test na ochorenie COVID-19. V prípade, ak dobrovoľne absolvujete pred očkovaním testovanie a výsledok bude pozitívny, môžete očkovanie absolvovať najskôr o 14 dní.

Pred očkovaním môžete jesť a piť len nealkoholické nápoje. Alkohol obmedzte už niekoľko dní pred očkovaním. Lieky, ktoré bežne užívate, užíte ako obvykle.

V prípade, že ste absolvovali v nedávnej dobe očkovanie proti inému ochoreniu (napr. chrípka, tetanus, hepatitída B, pneumokoky a iné), je potrebné dodržať odstup medzi očkovaniami minimálne 14 dní.

Zvoľte vhodné oblečenie, napr. tričko alebo blúzku s krátkym rukávom (uľahčí to očkovanie).

Odporúčania po očkovaní

Po očkovaní musí pacient zostať aspoň 15 minút pod dohľadom lekára, aby lekár mohol zasiahnuť v prípade vzniku alergickej reakcie a s ňou spojenou anafylaktickou reakciou.

„Po očkovaní by ste mali byť schopný pokračovať v bežných činnostiach, ktoré sú pre Vás normálne, pokiaľ sa cítite dobre. **Odporúča sa však 48 hodín po očkovaní vyvarovať sa nadmernej fyzickej aktivity a požívaniu alkoholu.** Za nadmernú fyzickú aktivitu sa môže považovať aj veľké upratovanie či dlhšia prechádzka. Ideálne je dopriať si oddych a dostatok spánku. Niektorí odborníci odporúčajú vyhýbať sa vysokej telesnej námahe (napr. náročný športový tréning a podobne) až po dobu 7 dní po očkovaní (predovšetkým u pacientov do 25 rokov), nakoľko pri niekoľkých pacientoch sa v spojitosti z vysokou námahou po očkovaní vyskytol zápal srdcového svalu. Ak je Vaša ruka po očkovaní obzvlášť bolestivá alebo slabá, je **vhodné vyhnúť sa zdvíhaniu ťažkých vecí.**“ (cit. z [webovej stránky](#) MZ SR).

→ Aké otázky mi bude pred očkovaním klásť môj lekár?

Pred očkovaním od Vás musí Váš lekár získať informácie týkajúce sa Vášho zdravotného stavu, preto Vás požiada o vyplnenie anamnestického dotazníka. Na otázky v dotazníku musíte odpovedať pravdivo, aby vedel lekár zhodnotiť Váš aktuálny zdravotný stav a prípadné kontraindikácie očkovania. Ak Vám niektorá z otázok nebude jasná alebo budete váhať nad svojou odpoveďou, neváhajte ho osloviť a poprosiť o usmernenie.

Súčasťou anamnestického dotazníka sú nižšie uvedené otázky:

- Máte príznaky akútneho ochorenia (teplota nad 37°C, produktívny kašeľ, kašeľ s vykašliavaním hlienu, slabosť, bolesti kĺbov a svalov, malátnosť, infekčnú hnačku, bolesti hrdla)?
- Trpíte závažným ochorením, ktoré bolo v minulosti posudzované ako možná prekážka (kontraindikácia) pre podanie vakcíny (napr. autoimunitné ochorenie, demyelinizačné ochorenie)?
- Mali ste závažnú alergickú reakciu v minulosti (napr. anafylaktický šok)?
- Mali ste niekedy v minulosti závažné vedľajšie príhody po podaní vakcíny?
- Máte vážnu poruchu zrážanlivosti krvi (napr. vážna forma hemofílie)?
- (Ak ste žena) Ste tehotná?

Celý anamnestický dotazník si môžete pozrieť kliknutím na tento [odkaz](#). Viete sa tak dopredu pripraviť na to, čo sa Vás bude lekár pred očkovaním pýtať.

→ Aké tlačivo budem musieť pred očkovaním podpísať?

Po poučení k očkovaniu a vyplnení anamnestického dotazníka Vám dá lekár podpísať informovaný súhlas s očkovaním proti COVID-19. Podpisom daného tlačiva potvrdíte, že pred udelením informovaného súhlasu ste boli plne poučený o účele očkovania, jeho rizikách, postupe pred a po očkovaní, rozsahu kontraindikovaných liekov, ako aj o zdravotných kontraindikáciách očkovania a dávate súhlas na výkon očkovania vakcínou Comirnaty proti ochoreniu COVID-19.

2

Ako zistím ordinačné hodiny lekára?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Ordinačné hodiny lekára je možné zistiť na webovej stránke www.e-vuc.sk. Do vyhľadávacieho poľa zadajte meno lekára. Lekár poskytuje zdravotnú starostlivosť v uvedených ordinačných hodinách, ktoré mu schválil príslušný samosprávny kraj. To znamená, že v danom čase by sa Váš lekár mal nachádzať v ambulancii alebo sa ho môžete pokúsiť zastihnúť na telefóne, mailom alebo SMS správou.

3 Mám prv zavolať lekárovi kým pôjdem do jeho ambulancie?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

V prípade, že potrebujete pomoc od svojho všeobecného lekára, v aktuálnej situácii ho určite kontaktujte najprv telefonicky. Lekár zväži, či je potrebná Vaša osobná návšteva v ambulancii a dohodne s Vami ďalší postup. Ak usúdi, že je potrebná Vaša osobná návšteva v ambulancii, dohodne si s Vami presný čas Vášho ošetrenia, čím sa vyhnete čakaniu v čakárni s ďalšími pacientami.

V súvislosti s posúdením, či je vhodné, aby ste osobne navštívili ambulanciu, sa Vás môže Váš lekár pýtať nasledujúce otázky (dotazník), na ktoré si pripravte odpovede:

- Máte Vy alebo iná blízka osoba pozitívnu cestovateľskú anamnézu – cestovali ste posledných 14 dní do zahraničia? (rizikovosť krajín sa posudzuje **Cestovateľským semaforom** vydaným Ministerstvom zdravotníctva SR - bydlisko slovenského občana v prihraničnej obci so SR nie je dôvodom na pozitívnu odpoveď otázky dotazníka)
- Boli ste Vy, alebo iná Vám blízka osoba v kontakte s osobou s potvrdenou infekciou koronavírusom?
- Ste Vy alebo iná Vám blízka osoba v nariadenej karanténe? (nariadenej RÚVZ alebo na základe opatrení vlády)?
- Máte Vy alebo iná Vám blízka osoba príznaky infekcie dýchacích ciest?

4 Dobral som svoje lieky a potrebujem ďalšie. Stačí zavolať lekárovi, alebo musím ísť do ambulancie osobne?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Lieky Vám môže Váš lekár predpísať aj bez Vašej návštevy v ambulancii. Stačí, ak mu zavoláte a lekár Vám predpíše liek elektronicky prostredníctvom e-receptu.

5 Ako prakticky funguje „e-recept“? Zavolám lekárovi a budem musieť ísť následne pre recept do ambulancie, alebo môžem ísť rovno do lekárne? Môžem si ho vybrať v ktorejkoľvek lekární?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Po tom, ako zavoláte svojmu lekárovi a ten Vám predpíše liek prostredníctvom e-receptu, ambulanciu lekára už nemusíte navštíviť. Stačí, ak so svojim občianskym preukazom alebo preukazom poistenca navštívite ľubovoľnú lekáreň, kde Vám liek vydajú.

6 Dozvedel som sa, že môj lekár neordinuje (má zavretú ambulanciu). Musím čakať, kým ambulanciu opäť otvorí, alebo mám inú možnosť?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Ak lekár zatvorí svoju ambulanciu musí zabezpečiť svoje zastupovanie. V danom prípade zastupuje Vášho lekára zastupujúci lekár, ktorý Vám poskytne zdravotnú starostlivosť za Vášho lekára. Meno zastupujúceho lekára zistíte buď na nástenke Vášho lekára alebo na webovej stránke www.e-vuc.sk. (Do vyhľadávacieho poľa napíšete meno Vášho lekára)

7 Čo to znamená, že môjho lekára zastupuje zastupujúci lekár? Ako mi predpíše lieky zastupujúci lekár ak ma nepozná? Budem musieť ísť na vyšetrenie, aby mi predpísal liek?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

To, že Vášho lekára zastupuje zastupujúci lekár znamená, že v čase neprítomnosti Vášho lekára Vám zdravotnú starostlivosť poskytuje práve zastupujúci lekár. Zastupujúci lekár by mal mať prístup k údajom vo Vašej elektronickej zdravotnej knižke. Na základe týchto údajov, by mal mať zastupujúci lekár možnosť predpísať potrebný liek rovnako, ako Váš lekár prostredníctvom e-receptu.

8 Musím sa v lekární preukázať preukazom poistenca, aby mi vydali moje lieky?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

V lekární sa v prípade výdaja lieku preukázate svojim občianskym preukazom alebo preukazom poistenca.

---

9 Lekár mi nedvíha alebo má stále obsadené. Mám ísť za ním osobne?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

V danej situácii je potrebné rátať s tým, že Váš lekár odpovedá pacientom telefonicky vo zvýšenej miere. Každému pacientovi musí venovať potrebný čas, aby mu poskytol čo najlepšiu pomoc. Ak sa Vášmu lekárovi nevíete dovolať telefonicky, skúste ho kontaktovať mailovou správou poprípade mu zanechajte SMS správu.

---

10 Čo robí môj lekár preto, aby som sa nenakazil v čakárni od iného pacienta?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

V súčasnosti sa personál každej ambulancie určite snaží dbať na zvýšenú hygienu, častejšiu dezinfekciu nad rámec bežných odporúčaní. Personál dezinfikuje (s použitím virucídnych prostriedkov, t. j. podľa štandardných postupov bežne používaných v ambulanciách) miesta, kde dochádza k častému styku pacientov aj personálu, ako sú kľučky, operadlá a bočnice stoličiek, toalety. Ak je to možné určite dochádza k častému vetraníu priestorov ambulancie i čakární. Váš lekár má taktiež možnosť urobiť tzv. dezinfekčnú prestávku každých 4-6 hod. v závislosti od druhu pacientov.

---

11 Ak prídem do ambulancie a vidím tam chorých pacientov, čo mám vtedy urobiť? Mám inú možnosť ako odísť?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

V prípade, ak prišli do ambulancie bez predchádzajúcej telefonickkej konzultácie a je tam veľa pacientov, ktorými sa cítite byť ohrozený, odporúčame nasledujúci postup. Lekár by mal mať zverejnené telefónne číslo na dostupnom mieste. Z priestorov ambulancie kde sa zdržiavajú iní pacienti odíďte a kontaktujte Vášho lekára s cieľom skonzultovať svoju návštevu.

---

12 Čo mi hrozí, ak by som svojmu lekárovi zamlčal to, že som bol v predchádzajúcom období v zahraničí, alebo že mám príznaky COVID-19 ochorenia?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Ak zatajíte dôležitú skutočnosť (ako napríklad pobyt v zahraničí, kde je vírus rozšírený, alebo kontakt s osobou, u ktorej bol vírus potvrdený), na základe ktorej by bolo možné predísť vzniku resp. šíreniu prenosného ochorenia, dopustíte sa podľa zákona o ochrane verejného zdravia priestupku. Za takéto konanie Vám môže byť Úradom verejného zdravotníctva SR uložená pokuta až do výšky 1 659 €. V niektorých prípadoch sa nedá vylúčiť ani vznik trestnoprávnej zodpovednosti.

---

13 Musím mať rúško/respirátor a rukavice keď prídem k svojmu lekárovi do ambulancie?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Do priestorov ambulancie môžete vstúpiť len s nasadeným respirátorom alebo rúškom. To, či je potrebný respirátor, alebo postačuje rúško závisí od regionálnej epidemiologickej situácie, ktorá sa určuje podľa platného **Covid automatu**. Aké aktuálne opatrenia aj ohľadom nosenia rúška či respirátora platia pre Váš okres si môžete vyhľadať na stránke <https://automat.gov.sk/>.

Pri použití respirátora nepoužívajte respirátor s výdychovým ventilom. Pri vstupe do ambulancie Vás pravdepodobne sestra vyzve a dohľadne na dôkladné umytie si rúk podľa poučenia, prípadne môže aplikovať alkoholový dezinfekčný prostriedok na ruky. Taktiež odporúčame chrániť sa používaním rukavíc.

---

14 Potrebujem vyšetrenie u môjho špecialistu. Potrebujem sa prv zastaviť pre výmenný lístok u môjho všeobecného lekára?

Aktualizované ku dňu: 10.06.2021

V súčasnosti a vo všeobecnosti výmenné lístky v papierovej podobe ako ich poznáme nahradili elektronické výmenné lístky. V určitých prípadoch však vystavenie výmenného lístka v elektronickej forme všeobecným lekárom nemusí byť možné, napríklad v prípade nefunkčnosti technických zariadení alebo v prípade poskytovania zdravotnej starostlivosti v domácom prostredí alebo v inom prirodzenom prostredí osoby, ktorej sa ambulatná starostlivosť poskytuje. Z tohto dôvodu, ak potrebujete navštíviť lekára špecialistu, pri ktorom sa výmenný lístok vyžaduje, kontaktujte svojho všeobecného lekára telefonicky a informujte sa o možnosti vystavenia výmenného lístka elektronicke.

15 Predpíše mi môj všeobecný lekár liek, ktorý mi odporučil lekár špecialista?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Lieky, ktoré Vám na predpis odporučil odborný lekár, by Vám mal predpísať práve tento špecialista. Váš všeobecný lekár ich môže predpísať, ale iba na podklade odborného odporúčania špecialistu. Toto odborné odporúčanie špecialistu musí spĺňať zákonom stanovené podmienky. V prípade, ak odporúčanie špecialistu nebude obsahovať všetky potrebné náležitosti, všeobecný lekár Vám odporúčaný liek nebude môcť predpísať. V takom prípade sa s požiadavkou predpísať liek obráťte na svojho odborného lekára. Ten Vám tento liek vie predpísať taktiež prostredníctvom e-receptu.

16 V akom režime fungujú všeobecní lekári v súčasnom období?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

V súčasnej situácii sa zdravotná starostlivosť v ambulancii poskytuje formou osobnej konzultácie (vrátane fyzického vyšetrenia). Taktiež môže všeobecný lekár využiť formu osobnej konzultácie v prirodzenom prostredí pacienta alebo prostredníctvom telefonicko konzultácie tzv. telemedicíny alebo videokonzultáciou alebo taktiež formou e-mailovej konzultácie. Forma poskytovania zdravotnej starostlivosti je určená ošetrovujúcim lekárom pri zohľadnení potrieb pacienta. V prípade osobnej konzultácie je však potrebné kontaktovať všeobecného lekára najprv telefonicky. Lekár zvaží, či je potrebná Vaša osobná návšteva v ambulancii a dohodne s Vami ďalší postup.

17 Môj špecialista (napr. kardiológ, diabetológ...) mi povedal, že pri nasledujúcej kontrole mám doniesť výsledky krvi. Odbery a laboratórne vyšetrenie vraj má zabezpečiť môj všeobecný lekár. Môžem o to požiadať svojho všeobecného lekára?

Aktualizované ku dňu: 09.06.2021

Všeobecný lekár môže vykonať odber a zabezpečiť laboratórne vyšetrenie (ktoré potrebuje Váš špecialista) len za **predpokladu, že mu špecialista doručil vyplnenú žiadanku na vyšetrenie ako aj potrebnú lekársku správu**, v ktorej ho informuje, aké vyšetrenia pacienta potrebuje zabezpečiť.

Odborné usmernenie ministerstva zdravotníctva takúto spoluprácu medzi špecialistom a všeobecným lekárom nazýva „vykonanie delegovaného vyšetrenia“.

Výsledky z laboratórneho vyšetrenia by mal všeobecný lekár doručiť špecialistovi – napríklad aj prostredníctvom samotného pacienta, ktorého sa výsledky týkajú.

Všeobecný lekár nebude môcť delegované vyšetrenie realizovať, pokiaľ mu špecialista potrebné podklady neposkytol, alebo ak sú podklady neúplné.

Ak Vám Váš špecialista povie, aby ste napríklad o odber a vyšetrenie krvi požiadali svojho všeobecného lekára, tak by Vám mal súčasne poskytnúť tieto podklady (alebo ich inak doručiť všeobecnému lekárovi):

- **vyplnenú žiadanku o vyšetrenie** a to v rozsahu ako to upravuje odborné usmernenie MZSR,
- **lekársku správu**, v ktorej určí druh, rozsah a lehotu uskutočnenia delegovaných vyšetrení,
- **kontakt** na svoju osobu (telefonický, elektronický) za účelom toho, aby mu všeobecný lekár poslal výsledky.

Je dobré vedieť aj to, že špecialista môže na Vášho všeobecného lekára delegovať vyšetrenia len v prípade ak:

- medzi jeho ambulanciou a ambulanciou Vášho všeobecného lekára **existuje časová dostupnosť minimálne 60 minút** (ak by medzi ambulanciou špecialistu a ambulanciou všeobecného lekára pacienta bola časová vzdialenosť menej ako 60 minút, tak delegovanie výkonu zo strany špecialistu na všeobecného lekára nie je možné), alebo
- hrozí **riziko z premeškania** pri vykonaní efektívnej diagnostiky a liečby pacienta, alebo
- pacient je **imobilný alebo má sťažnosť mobilitu**, alebo
- pacient má **súbežne absolvovať viaceré vyšetrenia v rovnakom čase a u jedného poskytovateľa** zdravotnej starostlivosti.

Nenašli ste odpoveď, ktorú ste hľadali?

www.ambulancia.online

Všetko, čo potrebujete vedieť skôr, ako navštívite Vášho lekára

Napíšte nám na office@medius.sk

Po návšteve Vášho lekára sa zastavte na www.podakuj.sk

Chcete sa o tomto projekte **dozvedieť viac?**

ÁNO, SOM ZVEDAVÝ

Partneri projektu:

Prevádzkovateľom webu Ambulancia.online je:

Komora pre medicínske právo - MEDIUS / Mäsiarska 6, 04001 Košice / 0948 342 800 / office@medius.sk